

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ	19
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΛΑΟΚΡΑΤΗ ΒΑΣΣΗ	23

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΟΙ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

1. ΟΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ 1821

1821: Κατοπτρισμός και πραγματικότητα	33
Ἡ ὑπονόμευση τοῦ '21	38
Ἐλπίδες Ἀναστάσεως τοῦ Γένους	48
Ἡ ἀρχαιοελληνική ἐπίδραση στή διαμόρφωση τῆς νεώτερης ἐλληνικῆς συνειδήσεως	57
Ἡ ἀρχαιοελληνική αἴγλη καί τό νεώτερο φρόνημα	65
Οἱ προφητεῖες καί ὁ ρόλος τους	72
Ὁ ἰδεολογικός дуΐσμός	79

2. Η ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

Ἀντίδραση καί φιλελεύθερη κίνηση	82
Μέττερνιχ: ἡ ἀράχνη τῆς Εὐρώπης	87
Τά φιλελεύθερα κινήματα	90

3. ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

Ἡ «πυριτιδαποθήκη τῆς Εὐρώπης»	95
Ἡ φιλελεύθερη κίνηση καί οἱ Ἕλληνες	103
Ἐθνικές ἐταιρεῖες	105
Ἡ «Φιλική Ἐταιρεία» (1814)	110
Ἡ διαδικασία μυσέως	113
Ἡ ἐξάπλωση τῆς ἐταιρείας	117
Ἡ κρίσιμη διετία	124
Ὁ φιλικός Πέτρος Ἡπίτης στά δίκτυα τῆς αὐστριακῆς ἀστυνομίας	127
Πρός ἀναζήτηση ἡγέτη	129
Ὁ Ἀλέξ. Ὑψηλάντης ἀρχηγός τῆς Φιλικῆς	134
Σύσκεψη Ἰσμαηλίου (20 Ὀκτωβρίου 1820)	135
Ὁ κίνδυνος τῆς ἀποκαλύψεως	137
Ἀλλαγὴ σχεδίου - Πρόκριση Παραδουναβίων Ἡγεμονιῶν	140

4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ -
ΜΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ὁ κοινωνικός χαρακτήρας	144
Τὰ στενά πλαίσια καί οἱ αὐξητικές τάσεις τῶν Ἑλλήνων	152
Οἱ συντεχνίες καί ὁ ρόλος τους	157
Ἡ πνευματική καί θρησκευτική δυναμική	158
Ἡ κοινωνική καί οἰκονομική δυναμική τοῦ ἀγῶνα	162
Ἡ κρίση ὡς ἐπαναστατικό «διεγερτικό»	170

5. ΟΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΛΕΜΩΝ

Ὁθωμανικές δυνάμεις	174
Οἱ ἐλληνικές χερσαῖες δυνάμεις	183
Οἱ ἐλληνικές ναυτικές δυνάμεις	190
Τὰ πυρπολικά, ἡ κατασκευή καί ἡ χρῆση τους	193
Ὁπλισμός - Τακτική - Ἀδυναμίες - Δισταγμοί	197

Καί λίγα ακόμη λόγια για τούς ένδοιασμούς ως προς την εξέγερση	205
Ίατρική μέριμνα	207

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1. Α΄ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΟΛΕΜΟΥ (1821-1823).

1821: ΠΡΩΤΟ ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Δαβίδ και Γολιάθ	213
Ἡ «ἀγνοημένη Ἐπανάσταση»	215
Γ. Ὀλύμπιος - Ἰ. Φαρμάκης - Γ. Κολοκοτρώνης	218
Ἡ πορεία τοῦ Ὑψηλάντη	221
Ἡ Ἀποκήρυξη τοῦ Κινήματος - Νέες Ἐξελίξεις	226
Ἡ σύλληψη καί θανάτωση τοῦ Βλαδιμηρέσκου	232
Ἡ μάχη στό Δραγατσάνι (7 Ἰουνίου 1821)	236
Ἡ μάχη στό Σκουλένι	240
Ὁ Ἐπίλογος τῆς τραγωδίας - Μονή Σέκου (5-8 Σεπτεμβρίου)	241
Αἵτια τῆς ἀποτυχίας τοῦ κινήματος	245
Ἀποτελέσματα τοῦ κινήματος	248

2. Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΣ ΑΦΟΡΙΣΜΟΣ

Τό ψυχολογικό κλίμα στήν ΚΠολη	252
Ὁ Ἀφορισμός καί ἡ περίπτωση Γρηγορίου Ε΄	254
Γρηγόριος Ε΄: Ἐθνική καί Α-Ἐθνική ἰδεολογία	261
Ἡ γενικώτερη ἀμφισβήτηση τοῦ ρόλου τοῦ κλήρου	265

3. ΟΙ ΒΙΑΙΟΠΡΑΓΙΕΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ

Οἱ ἀγριότητες κατά τίς μαρτυρίες ξένων αὐτοπτῶν μαρτύρων	271
Ὁ Ἀπαγχονισμός τοῦ Γρηγορίου Ε΄	283
Ἡ συνέχιση τῶν διωγμῶν.	288

4. ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΟΥ ΑΛΗ

Ἡ προσωπικότητα τοῦ Ἀλῆ - Ἡ «Ἀγορά» τῆς Πάργας	292
Ὁ Ἀλῆς κηρύσσεται «φερμανλῆς» (=ἀποστάτης)	296

5. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ
ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Πνευματικά ἐνδιαφέροντα	303
Ὁ Γκαῖτε καὶ οἱ Ἑλλήνες σπουδαστές	310
Ἡ καθόδος τῶν Ἑλλήνων σπουδαστῶν στήν Ἑλλάδα	312
Ἕνα requiem ὡς ἐπίμετρο	321

6. Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΠΡΟΕΡΓΑΣΙΑ
ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ

Ἡ ἄφιξη τοῦ Παπαφλέσσα	324
Ἡ σύσκεψη στή Βοστίτσα (26-30 Ἰανουαρίου 1821)	329
Ἀγία Λαύρα: θρύλος καὶ πραγματικότητα	332
Ἡ ἐξάπλωση τοῦ κινήματος στήν Ἀχαΐα	337
Ἡ Ἐπανάσταση στήν Πάτρα καὶ λοιπές πληροφορίες	341
Δύο ἰσχυρές στρατιωτικές οἰκογένειες (Κουμανιαταῖοι καὶ Χασαπαῖοι)	349
Μάνη - Καλαμάτα - «Προειδοποιήσεις»	353
Ἡ Ἐπανάσταση στή Μεσσηνία	364
Ἡ Ἐπανάσταση στήν Ἀργολίδα	369
Ἡ Ἐπανάσταση στήν Κορινθία	372
Ἡ Ἐπανάσταση στήν Ἡλεία - Λάλα καὶ Λαλιῶτες	376

7. ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑ: Η ΚΡΙΣΙΜΗ ΩΡΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

Στρατιωτικό σχέδιο Κολοκοτρώνη - Κλοιός γύρω ἀπὸ τὴν Τριπολιτσά	382
Μάχη Βαλτετσίου (12-13 Μαΐου 1821)	388

Ἕνας ὑπέροχος Ἀλβανός - Προδοτικές ἐνέργειες	394
Ἡ μάχη στὰ Βέρβενα καί στὰ Δολιανά (18-19 Μαΐου)	397
Ἡ κατάληψη τῆς Μονεμβασίας καί τοῦ Ναυαρίνου - Ἄφιξη Δημ. Ὑψηλάντη	400
Ἡ μάχη τῆς Γράνας (10 Αὐγούστου 1821)	403
Διαπραγματεύσεις γιά παράδοση	407
Ἡ εἴσοδος τῶν Ἑλλήνων στήν Τριπολιτσά (23 Σεπτεμβρίου 1821) - Ἡ μεγάλη σφαγή	410
Ἡ διάσωση τῶν Ἀλβανῶν	417
Ἡ σημασία τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Τριπολιτσᾶς	420
Ὁ Κολοκοτρώνης ὡς ἄνθρωπος καί ὡς στρατιωτικός	423

8. Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ

Ἡ ἑναρξη καί οἱ πρωταγωνιστές	431
Ὁ Ἀθανάσιος Διάκος καί ἡ Λειβαδιά	434
Ἡ Ἐπανάσταση στή Δυτική Στερεά	439
Ἡ πολιορκία τῆς Ναυπάκτου - χρήση πυρπολικοῦ - Ὁ ἥρωικός θάνατος τοῦ Γ. Ἀνεμογιάννη (Παξινοῦ)	445

9. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΕΡΕΑ (ΣΥΝΕΧΕΙΑ)

Ἡ Μάχη τῆς Ἀλαμάνας (23 Ἀπριλίου 1821)	449
--	-----

10. Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ (1790-1825)

Ἡ πρό τοῦ '21 δράση του	457
Ἡ μάχη τῆς Γραβιάς (8 Μαΐου 1821)	461
Τά μετὰ τή Γραβιά - Μάχη στό Μάνεσι (20 Ιουλίου)	467
Ἡ Ἐπανάσταση στίς ἐπαρχίες Ἀσπροποτάμου καί Ἀγράφων	471
Ἡ Ἐπανάσταση στήν Ἀττική - Μελέτης Βασιλείου	475
Ἡ πολιορκία τῆς Ἀκροπόλεως	483
Ἡ Ἐπανάσταση στήν Εὐβοία - Μάχη στὰ Βρυσάκια (15 Ἰουλίου)	489
Μάχη Βασιλικῶν (25-26 Αὐγούστου)	494
Ἡ σχεδιαζόμενη ἐπιχείρηση κατά τῆς Ἄρτας	497

11. Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Ὁ ρόλος τοῦ Ἀλέξη Νούστου στήν ἐπαναστατική προεργασία	501
Ἑναρξη τῆς ἐνοπλῆς δράσης	504
Πόλεμος Χουρσίτ ἐναντίον Σουλιωτῶν	507
Τό τέλος τοῦ Ἀλῆ καί ὁ ἀγώνας στήν Ἥπειρο	508

12. Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟ ΕΛΛΑΔΑ

Ἡ Ἐπανάσταση στή Θεσσαλία	516
Ἡ Ἐπανάσταση στήν Ἀνατολική Μακεδονία	523
Ἡ Ἐπανάσταση στή Θράκη	536

13. Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΤΡΙΑ ΝΑΥΤΙΚΑ ΝΗΣΙΑ

Μιά γενική θεώρηση	544
Σπέτσες	545
Υἷδα: «Ἡ μικρή Ἀγγλία»	551
Ὁ Ἀντώνης Οἰκονόμου	555
Ἡ θανάτωση τοῦ Οἰκονόμου	560
Ψαρά: «Ὁ μέγας λησμονημένος»	564
Τό πρῶτο ναυτικό κατόρθωμα στήν Ἑρεσό (27 Μαΐου 1821)	569
Ἡ καταστροφή τῶν Κυδωνιῶν	573
Ἡ περαιτέρω διεξαγωγή τοῦ ναυτικοῦ ἀγώνα	574
Ἡ καταστροφή τοῦ Γαλαξιδίου	577
Οἱ Μικρασιάτες στόν Ἀγῶνα	580

14. Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΑΛΛΑ ΝΗΣΙΑ

Κάσος	585
Πάτμος - ὁ πατριάρχης Θεόφιλος Β΄	586
Κρήτη	590
Σάμος	600

Οἱ Ἕλληνες Καθολικοὶ τῶν Κυκλάδων καὶ ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση	610
Κυκλάδες (Ἄνδρος, Μύκονος κ.ἄ.)	619
Βόρειες Σποράδες	626
Ἐπτάνησα	630
Κύπρος	637

15. 1822: ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Τό τουρκικό στρατιωτικό σχέδιο	641
Στρατιωτική δράση στὴν Ἀττική καὶ στὴν Εὐβοία	643
Ἡ αἰχμαλωσία τοῦ Ἄνθιμου Γαζῆ	645
Ἡ ἐκστρατεία τοῦ Δράμαλη	647
Ἡ ἀνεπιτυχὴς πολιορκία τῶν Πατρῶν	653
Ἡ πορεία τοῦ Δράμαλη ὥς τὸ Ἄργος - Στρατόπεδο Μύλων	656
Ἡ μεγάλη ἀπόφαση	660
Ἡ πρώτη μάχη στὰ Δερβενάκια (26 Ἰουλίου 1822)	665
Ἡ μάχη στὸν Ἅγιο Σώστη	668
Ἡ μάχη στὸ Ἁγιονόρι	673
Οἱ ἀπώλειες τῶν Τούρκων	678
Τό περιστατικὸ μέ τὸ τσοπανόπουλο	679
Ἡ μέριμνα γιὰ τὴ φύλαξη τῶν Δερβενακίων	680
Οἱ τελευταῖες μάχες: Περαχώρας καὶ Ἀκράτας	682
Μιά ἀποτίμηση τῆς μάχης τῶν Δερβενακίων	685
Ὁ ἐπίλογος τῆς μάχης τῶν Δερβενακίων - Δεύτερη μάχη στὸν Ἅγιο Σώστη (28 Νοεμβρίου 1822)	688

16. Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΝΑΥΠΛΙΟΥ (30-11-1822)

«Τό ἄτι (=ἄλογο) τοῦ Μοριᾶ»	691
Ὁ Στάικος Σταϊκόπουλος	693
Ἡ πολιορκία	697
Ἡ κατάληψη τοῦ Παλαμηδίου	701
Ἡ παράδοση - Συνθήκες ζωῆς ἐντός τοῦ Ναυπλίου	703

Τά λάφυρα, ἡ μεταφορά τῶν Τούρκων καί ἡ σημασία τοῦ γεγονότος	709
Ἀνακατάληψη Ἀκροκορίνθου	713

17. Ο ΑΓΩΝΑΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Ἐπανάσταση καί καταστροφή τῆς Χίου	717
Ὁ Καρά Ἀλῆς καί ἡ δράση του	725
Ἡ καταστροφή τῆς Χίου	727
Οἱ συνέπειες τῆς καταστροφῆς	733
Ἡ μεγάλη ὥρα τοῦ Κων/νου Κανάρη - Ἡ πυρπόληση τῆς τουρκικῆς ναυαρχίδας (5-6 Ἰουνίου 1822)	734
Ἡ σημασία τοῦ κατορθώματος	740
Νέα ναυτικά κατορθώματα	744
Τένεδος: τό δεύτερο κατόρθωμα τοῦ Κανάρη (29 Ὀκτωβρίου 1822)	747
Τό τέλος τοῦ Χουρσίτ	749